

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2016

ANOTACE

Česká středoškolská unie hájí práva a zájmy českých středoškoláků. Komunikuje s ministerstvem školství a dalšími stranami a prosazuje reformy školství, modernější a individuálnější výuku, občanské vzdělávání a demokratické principy vedení škol. V neposlední řadě se vyjadřuje ke státním maturitám, jednotným zkouškám a organizuje vlastní projekty a iniciativy.

POPIS SPOLKU

Název	Česká středoškolská unie, z. s.
Sídlo	Plovdivská 3426/9, 143 00 Praha 4 – Modřany
Právní forma	spolek (dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)
Zápis v rejstříku	zapsán ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, v oddíle L, ve vložce 25476
IČO	014 94 813
DIČ	CZ01494813
Číslo účtu	2500435819/2010
Webové stránky	stredoskolskaunie.cz
Kontaktní e-mail	kancelar@stredoskolskaunie.cz
Kontaktní telefon	+420 724 958 784

OBSAH

Anotace	2
Popis spolku	2
Komentář předsedkyně	4
Události a činnosti v roce 2016	6
Revoluce na střední	6
Víkend studentských samospráv	6
Zažij střední jinak	6
Republikové sněmy	8
Kulaté stoly v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR	8
Nebát se snít: diskuze se studentkou Cambridge	9
Otevřená schůze	9
Komentování vzdělávací politiky a veřejné vystupování	9
Otevřený dopis	10
Žákovské hodnocení učitelů	10
Maturitní data – odtajněno	11
Podpora usnesení SK RVŠ – 17. listopad	11
Účetnictví	11

KOMENTÁŘ PŘEDSEDKYNĚ

Vážení přátelé,

když před čtyřmi roky vznikala Česká středoškolská unie, její zakladatelé jí určili cíl zastupovat všechny středoškoláky napříč vzdělávací soustavou a kraji České republiky. Spolek od té doby prošel výrazným vývojem, především pak rok 2016 se stal pro středoškolskou unii významným co do nových akcí, projektů i iniciativ. Díky úpěnlivému nasazení týmu středoškoláků jsme vystoupili proti nekoncepčním návrhům ministerstva školství a ty pozitivní naopak podpořili. V reakci na rozsáhlé diskuze, které proběhly napříč celou republikou mezi stovkami středoškoláků, jsme pak dokázali pojmenovat hlavní úskalí středního školství, tedy to, co středoškoláky na školách a ve výuce nejvíce pálí. Výstupem se pro nás stala kampaň za lepší střední školství, kterou jsme pojmenovali Revoluce na střední. Je to totiž docela revolučně poprvé v historii, kdy jakožto studenti středních škol přicházíme s iniciativou podobného rázu a charakteru.

Představení kampaně za podpory občanské veřejnosti, ekonomických expertů, ministerstva školství i poslanců školského výboru v listopadu předcházelo rok plný akcí a diskuzí. V únoru jsme uspořádali první ročník Víkendu studentských samospráv, na který navázaly akce Zažij střední jinak v Praze, Brně a Ostravě. Dubnový republikový sněm se nesl v duchu otázek na téma měnícího se světa 21. století a stagnujícího prostřední středního školství. Právě díky středoškolákům zapojeným do těchto a dalších akcí se nám podařilo kampaň Revoluce na střední na republikovém sněmu za účasti více než 170 studentů na podzim představit, a to za zvučného mediálního ohlasu. Objevili jsme se v širokém mediálním spektru od bulvárního Blesku až po veřejnoprávní a populárně-publicistická a mainstreamová média, např. v České televizi, Českém rozhlase, DTV, na serveru Novinky.cz, iDnes aj. Kampaň současně udává směr chodu Unie na dalších několik let.

Kromě rozsáhlé kampaně jsme se na poli vzdělávací politiky věnovali v průběhu roku i jiným tématům a plnili tak svou úlohu nejen zastupovat, ale také aktivně hájit naše spolužáky ve vztahu k ministerstvu školství a dalším veřejným činitelům. Ministryni školství Kateřině Valachové jsme adresovali otevřený dopis, v němž jsme formulovali nesouhlas středoškoláků s připravovanou "pamlskovou vyhláškou". Z její platnosti byly střední školy následně vyjmuty. V dialogu s

ministryní jsme se ohradili proti diskriminačním výrokům ředitele Cermatu p. Zíky a spolutvůrce státní maturity p. Kostečky, kteří se nechali slyšet, že některé maturitní úlohy již předem nejsou určeny k řešení učňům, kteří zkoušku skládají. V neposlední řadě jsme upozornili na nefunkční institut školského ombudsmana, jehož personální obsazení bylo posléze obměněno, a poukázali jsme na politické pozadí problémů na Střední vinařské škole ve Valticích.

Velmi jedinečným tématem se pak především ke konci roku stalo žákovské hodnocení učitelů, jehož implementaci do výuky jsme navrhli ve spojitosti s tehdy připravovanou novelou zákona o pedagogických pracovnících. Návrh vyvolal vlnu nesouhlasu a kritiky založenou mnohdy na mylných dojmech, že studenti by zpětné vazby učitelům zneužívali. Tyto dojmy jsme se snažili vyvrátit poukazováním na opačně znějící výsledky zahraničního pedagogického výzkumu stejně jako existující data z českého prostředí.

Rok 2016 pro Českou středoškolskou unii znamenal řadu úspěchů a nových výzev. Velké díky patří týmu studentů, kteří při Unii stáli a odváděli desítky a stovky hodin záslužné dobrovolnické práce. Věřím, že výsledky naší práce jsou již dnes vidět a o to více se promítnou do změn ve vzdělávání v následujících letech.

Lenka Štěpánová

UDÁLOSTI A ČINNOSTI V ROCE 2016

REVOLUCE NA STŘEDNÍ

Revoluce na střední je vyústěním tříleté činnosti České středoškolské unie a definujeme v ní devět konkrétních oblastí, které chceme ve školství změnit – například posílit žákovské samosprávy nebo zajistit větší metodickou pestrost ve výuce. Celý balík změn přitom vychází z komplexního náhledu, který na vzdělávání ČSU má. Kampaň jsme představili společně se zástupci MŠMT, EDUinu, iniciativy Otevřeno, CEDU, COV a Fóra rodičů na tiskové konferenci v prostorách MŠMT na podzim roku 2016, a to při příležitosti konání VIII. republikového sněmu a za účasti více než 170 středoškoláků z různých koutů celé republiky

VÍKEND STUDENTSKÝCH SAMOSPRÁV

V únoru jsme v prostorách Gymnázia Jana Keplera pořádali novou síťovací akci pro zástupce středoškolských žákovských samospráv. S cílem pomoci se zlepšením fungování školních parlamentů, rad a senátů pro ně byla v průběhu víkendových dnů kromě vzájemného sdílení problémů, úspěchů a zkušeností, připravena i debata s hosty o občanské angažovanosti. Té se jakožto hosté zúčastnili Barbora Antonová, předsedkyně hnutí Žít Brno, Janek Rubeš známý z pořadu Praha vs. prachy, Tomáš Bederka, akademický senátor PedF UK a zakladatel Studentského spolku Agora, a Václav Vidím, jedna z hlavních tváří Studentského Majálesu při Univerzitě Karlově. Lukáš Hrdlička účastníkům zprostředkoval přednášku na téma komunikace a Honza Indráček z Letní Akademie Discover je provedl základy projektového řízení tolik důležitého pro správný chod aktivní studentské rady. V závěrečné části účastníci s nově nabytými zkušenostmi plánovali a prezentovali návrhy nových projektů pro své parlamenty. Akce se účastnili i studenti, kteří založení studentské rady teprve plánovali. Víkend studentských samospráv tak splnil svůj vzdělávací potenciál a seznámil studenty se skvělými nápady a projekty z různých koutů ČR. Projekt jsme se rozhodli zařadit do naší každoroční nabídky akcí.

ZAŽIJ STŘEDNÍ JINAK

V roce 2016 jsme uspořádali celkem tři akce skrývající se pod názvem Zažij střední jinak. Jednalo se o sérii diskuzních a workshopových odpolední konaných v Praze, Ostravě a Brně. Cílem bylo poskytnout studentům příležitost setkat se s odborníky a studenty z jiných škol, diskutovat o aktuálních tématech ve vzdělávání a navrhnout řešení na palčivé nedostatky českého vzdělávacího systému. Výstupy ze Zažij střední jinak, které účastníci zpracovali, slouží jako

podněty pro dlouhodobou činnost naší organizace, zejména pak jako podklady pro kampaň Revoluce na střední.

Praha: Jak má vypadat výuka?

První akci, s tématem „Jak má vypadat výuka?“, jsme uspořádali 8. 4. v prostorách Skautského institutu v Praze za účasti zhruba 35 středoškoláků. Diskuze se zúčastnili psycholožka Jana Nováčková, Jakub Stránský ze startupu Techambition zaměřeného na interaktivní výuku matematiky a Tomáš Feřtek s Bobem Kartousem, oba z obecně prospěšné organizace a think-tanku EDUin. Během workshopu byly utvořeny dvě skupiny, které se věnovaly světlým i stinným stránkám výuky přírodovědných a humanitních předmětů. Na závěr si účastníci ve skupinách vzájemně prezentovali své návrhy a vybrali ty, které jsou podle nich nejdůležitější. Za zmínku stojí například kladení důrazu na souvislosti mezi jednotlivými předměty, zlepšení vztahu mezi pedagogy a studenty založené na rovném postavení nebo zvýšení prestiže učitelské profese.

Ostrava: Výzvy středního odborného školství

Druhou akci z této série jsme uspořádali 16. 9. v klubu Dock v Ostravě na téma „Výzvy středního odborného školství“. Během diskuze studenti zmínili například problematiku odměn za praxe v rámci studia, příliš náročnou dopravu či absenci oborového zaměření ve výuce cizím jazykům. Hostem se stal Zdeněk Slejška, ředitel EDUinu. Během workshopu účastníci konzultovali svůj pohled na odborné praxe, částečně jsme se dotkli také problematiky prakticky zaměřených stáží při studiu na střední škole. Studenti odborných škol a učilišť vnímají jako problematické také to, že ve výuce naprosto chybí výchova k podnikavosti či zaměření na praktické právní a ekonomické aspekty podnikání. Mezi návrhy na řešení tohoto problému se objevily například projekty simulace firmy nebo živnosti, nutná podpora účasti studentů na mimoškolních vzdělávacích akcích nebo také spolupráce středních a vysokých škol.

Brno: Práva a povinnosti středoškoláka

Poslední akci z tohoto projektu jsme uspořádali 30. 9. v Místodržitelském paláci v Brně. Hosty naší debaty byli tentokrát Ondřej Kania, podnikatel ve vzdělávání a majitel Pražského humanitního gymnázia, a Irena Janíková, psycholožka zabývající se vzděláváním z projektu Svoboda Učení. V navazujícím workshopu se mezi nejčastěji opakované návrhy studentů objevila možnost větší volitelnosti předmětů nebo snížení počtu výukových hodin kvůli jejich malému přínosu v pozdních odpoledních hodinách.

REPUBLIKOVÉ SNĚMY

Během roku 2016 proběhly v souladu se stanovami dvě setkání republikového sněmu České středoškolské unie tvořeného delegáty, tedy zástupci studentů jednotlivých škol a studentských rad. Na akci se schází členové Unie, aby debatovali o českém školství, volili vedení spolku a udávali směřování ČSU do příštích let.

VII. republikový sněm jsme uspořádali 22. 4. 2016 v Goethe Institutu. Tématem velké panelové diskuze bylo „Svět se mění, proč ne střední škola?“. Naše pozvání přijali vážení hosté a odborníci na vzdělávání Bob Kartous (EDUin), Jiří Zlatuška (předseda školského výboru PSP ČR), Ondřej Šteffl (Scio) a Radek Moc (IT ředitel, T-mobile). Diskuzi moderoval Filip Zajíček (tehdejší šéfredaktor The Student Times). Další program tvořil také blok workshopů například na téma maturitních zkoušek, proběhla rovněž volba na uprázdněná místa do předsednictva.

VIII. republikový sněm jsme uspořádali 13. 11. 2016 v prostorách MŠMT za účasti více než 170 středoškoláků. Hlavním bodem sněmu byla kampaň Revoluce na střední, která určuje naše další směřování a definuje cíle, které se snažíme prosadit na poli vzdělávací politiky. Významnou částí sněmu byla panelová debata na téma „Revoluce na střední – potřebujeme ji?“, jejíž součástí byla náměstkyně ministryně školství pro legislativu Dana Prudíková, náměstek pro vzdělávání Jaroslav Fidrmuc, bývalá ministryně školství a nynější ředitelka Národního vzdělávacího fondu Miroslava Kopicová, ekonom Daniel Münich z institutu CERGE-EI a přidruženého think-tanku IDEA a ředitel Jednoho světa na školách Člověka v tísní Karel Strachota. Akce byla doprovázena také workshopy, diskusí o našem fungování či volbou nového vedení. Na závěr jsme představili kampaň Revoluce na střední během tiskové konference, které se zúčastnili mj. zástupci MŠMT či EDUin a další.

KULATÉ STOLY V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PARLAMENTU ČR

Také v roce 2016 jsme pokračovali ve spolupráci s poslankyní Ninou Novákovou (TOP09), členkou výboru pro vzdělávání PSP ČR, na organizaci kulatých stolů zabývajících se aktuálními tématy českého školství.

V roce 2016 proběhl na sněmovní půdě jeden z těchto kulatých stolů, na kterém se setkali členové Unie z řad středoškoláků s odborníky. V pořadí již šestý kulatý stůl, tentokrát na téma zdravého životního stylu, se odehrál 19. května. Stěžejní byly otázky, zda škola podporuje zdravý životní styl, zda studentům vyhovuje

stravování na českých středních školách a zda funguje česká koncepce tělesné výchovy.

NEBÁT SE SNÍT: DISKUZE SE STUDENTKOU CAMBRIDGE

V září 2016 jsme zprostředkovali setkání se studentkou Cambridge, Annou E. Jennings, která do Prahy zavítala v rámci své propagační tour po Evropě. Akci jsme cílili na středoškoláky, kteří právě přemýšlejí nad svým budoucím studiem. Částečně jsme jejím pořádáním reagovali na absenci efektivního kanálu, ze kterého by mohli studenti čerpat informace o možnostech pomaturitního studia. Od toho se odvíjela i forma diskuze, která byla rozdělená na dvě části: během té první Anna představila svou univerzitu a také obecněji shrnula principy a způsoby fungování britského vysokého školství, zatímco druhá část byla věnována odpovědím na otázky spojené se studiem i studentským životem na elitní univerzitě.

OTEVŘENÁ SCHŮZE

Na začátku školního roku jsme opět uspořádali otevřenou schůzi, které se měl možnost zúčastnit kterýkoliv středoškolák. Naším cílem bylo prodiskutovat připravovaný balíček změn, které Revoluce na střední přináší, s našimi členy a získat lepší představu o jejich pohledu na něj.

KOMENTOVÁNÍ VZDĚLÁVACÍ POLITIKY A VEŘEJNÉ VYSTUPOVÁNÍ

V průběhu roku jsme komentovali formou vyjádření pro média a tiskových zpráv aktuální témata a novinky vzdělávací politiky či se vyjadřovali k dalším podstatným tématům ve vzdělávání. Naše stanoviska byla často citována nebo převzata významnými médii. ČSU se v roce 2016 vyjádřila například k těmto tématům:

Diskriminace učňů u státní maturity - Adresovali jsme dopis ministryni školství, ve kterém jsme žádali o vysvětlení diskriminujících výroků představitelů CERMATu vůči učňům-maturantům. Jednalo se o tvrzení, že „maturita není pro učně“ či že některé úlohy „skutečně míří spíše na gymnazisty“. Apelovali jsme také na nastavení rovných podmínek u maturit do budoucna.

Školský ombudsman - Na jaře jsme upozornili na nefunkční institut školského ombudsmana, který působil zcela neviditelně, s nulovou medializací své práce a bez vlastních webových stránek, což vedlo k tomu, že jej většina žáků neznala a jen stěží se na něj mohla obrátit. Na náš podnět došlo v září k nahrazení Eduarda Zemana novým ombudsmanem Slávkem Hrzalem.

Zprostředkování hlasu studentů SVIŠ Valtice - Podpořili jsme žáky Střední odborné školy vinařské ve Valticích. Aktivně jsme komunikovali s několika studenty, díky nimž jsme mohli přiblížit poměry na škole nejen ve vztahu ke kontroverzím při besedě s prezidentem, ale také upozornit na špatné nastavení školy, strach studentů a jejich zneužívání. V kauze jsme působili jako zprostředkovatelé pohledů žáku, kteří sami odmítli vystoupit kvůli obavám z perzekuce ze strany vedení školy, jež je jedinou svého druhu v ČR, a z následného nalezení uplatnění v regionu. Ředitelka školy totiž figuruje v několika společnostech pracujících v oblasti vinařství a její manžel je zároveň ředitelem Vinařského fondu ČR.

Naše vyjádření zaznamenala řadu mediálních úspěchů. Na jaře jsme vystoupili v pořadu 168 hodin České televize v souvislosti se zmíněnou kauzou na Střední odborné škole vinařské ve Valticích. V návaznosti na situaci školského ombudsmana zazněl náš postoj kupříkladu na stránkách Českého rozhlasu, Novinky.cz nebo Idnes.cz. O našem otevřeném dopise ohledně pamlskové vyhlášky byla natočena reportáž České televize a objevil se také na stránkách Českého rozhlasu, Echo24.cz, ihned.cz nebo idnes.cz. Velkého ohlasu se dostalo také naší kampani Revoluce na střední, ohledně které vystoupil náš předseda Štěpán Kment v rozhovoru pro DVTV a informovaly o ní například Novinky.cz, Český rozhlas nebo Aktualne.cz.

OTEVŘENÝ DOPIS

V návaznosti na plánovaný zákaz prodeje rozsáhlého výčtu ministerstvem určených potravin na školách jsme adresovali ministryni školství otevřený dopis, který podepsalo přes 6000 studentů. Navrhli jsme vyjmutí platnosti tzv. "pamlskové vyhlášky" na středních školách, finanční zvýhodnění zdravých svačín a revizi vyhlášky o školním stravování tak, aby školní obědy přispívaly ke zdravému životnímu stylu a stravování ve školách skutečně odpovídalo zdravému standardu. Upozorňovali jsme především na to, že zákazem nelze zajistit skutečné zlepšení současného stavu nezdravého stravování žáků českých škol. Vlastní návrhy řešení jsme pak postavili na pozitivních krocích, jimiž jsme se inspirovali v Estonské stravovací politice ve školství. Vyjmutí středních škol z platnosti vyhlášky jsme dosáhli, svůj osobně deklarováný slib podpořit zdravé svačiny na školách již ovšem ministerstvo školství nedodrželo.

ŽÁKOVSKÉ HODNOCENÍ UČITELŮ

V souvislosti s navrhovanou novelou zákona o pedagogických pracovnících jsme navrhli, aby součástí evaluace učitelovy práce byla také zpětná vazba žáků. Učinili jsme tak v reakci na to, že součástí zákona nebyla žádná reflexe výuky

ze strany studentů. Jsou to přitom právě žáci, kteří tráví v hodinách s učitelem nejvíce času a jejichž zpětná vazba na výuku má pro učitele velkou přidanou hodnotu. Žákovské evaluace jsme navrhli jako doplňkové kritérium pro přechod do vyššího kariérního stupně a současně jako podklad pro sestavování osobního plánu profesního rozvoje každého pedagoga. O návrhu se vedly od září až do konce roku vášnivé diskuze, například na webu ceskaskola.cz. V prosinci jsme také v návaznosti na náš návrh implementace žákovského hodnocení do novely zákona oslovili pro lednovou schůzku zástupce MŠMT, školských odborů, Asociace ředitelů gymnázií, EDUinu či poslance a senátory.

V souvislosti s tímto tématem vystoupil náš předseda Štěpán Kment jako jeden z debatujících na diskuzním setkání Akvárium (Edupoint), které pořádala organizace EDUin, nebo v duelu s předsedou školských odborů Františkem Dobšíkem v Českém rozhlase.

MATURITNÍ DATA – ODTAJNĚNO

Připojili jsme se k iniciativě Maturitní data – odtajněno, která měla za cíl získat informace o výsledcích jednotlivých úloh společné části maturitní zkoušky. Iniciativa byla úspěšná a ke zveřejnění podrobných dat nakonec došlo. Ta mohou napomoci lepší diagnostice připravenosti studentů, jakož i sledování vývoje maturitních testů samotných.

PODPORA USNESENÍ SK RVŠ – 17. LISTOPAD

Vyjádřili jsme podporu vysokoškolské samosprávě, Studentské komoře Rady vysokých škol, v jejich usnesení o doplnění názvu státního svátku 17. listopadu. A to ve změně v přidání „Mezinárodní den studentstva“ ke stávajícímu „Den boje za svobodu a demokracii“. Tímto symbolickým krokem chceme zachovat odkaz sametové revoluce, současně ho doplnit o historický původ dne a obojí tak propojit.

ÚČETNICTVÍ

Účetní závěrka organizace za rok 2016 je přílohou této výroční zprávy.